

Foreningen Historiske Planter

Beretning

Generalforsamlingen 2024

Indledning

Velkommen til vores 11. ordinære generalforsamling

Vi havde et godt år, hvor der var mange ekstra aktiviteter grundet foreningens 10 år.

Evighedskalenderen udkom med 365 planteportrætter

Festdag i haven i juni lige før sommerferien, med musik og teater

Reception på dagen den 9. okt. 2024, FHP blev fejret på 10-års-dagen

Althea – Historiske Planter udkom som en hyldest til vores projekt, vores frivillige indsats og den skønne Middelalderhave

Desuden blev vi prist, da kommunen og miljørådet gav os miljøprisen for vores indsats.

Foreningen

Foreningen har fokus på reliktpanter gennem oplysning, dyrkning og anvendelse

Vi har nu over 150 medlemmer incl. støttemedlemmer.

Der er 27 tilknyttet havelauget.

Bestyrelsen mødtes sidste periode 10 gange.

Året var også præget af mange henvendelser, fra grupper, institutioner, som ønsker vores hjælp, vores deltagelse i events og naturligvis altid om vores planter.

Foreningens formål

Foreningen driver Middelalderhaven i Stege

Vi er nu i gang med det 10. år i Middelalderhaven.

I marts 2015 startede vi, ryddede op, lagde an til hegn og stien, og så fik vi anlagt haven over 3 år.

Havelaugets medlemmer kan møde frem 2 x 35 gange på en sæson. Der er som regel mange opgaver, aktiviteterne er vokset og heldigvis kommer der flere frivillige end de første år.

Efter nogle uger sidste forår er vi igennem alle bede og tilknyttede opgaver, vi gravede småplanter op, klargjorde frø, organiserede skilte, lavede kompost, såede og lavede nye planter. Græs, hæk, beskæring og kanter nåede vi også. Der kom flere frivillige hen over året– og det kunne sagtens mærkes.

Arbejdet med honningbierne fylder også godt, levende dyr kræver pasning og omsorg. Ind imellem forsøger de at flygte, men måske får vi i stedet en ny familie

Men bierne er sammen med alle de vilde insekter dygtige til at bestøve vores blomster, vi får mange frugter og mange frø.

Vi har medlemskab hos de lokale bifolk.

Vores kompost bliver tilført hestegødning og lidt kalk når den stikkes om. Det er altså et godt produkt og den store mængde bliver kørt ud i trillebør og kan normalt dække næsten alle bede hvert år. Naturens kredsløb er vigtige og det virker i vores have. Det har jo i alle 10 år været vores egne organiske materialer, som er grundlaget for den blomstrende have.

Mange gæster nyder at se vandsalamander, vandinsekter og vandplanter, vores vandhul er populær, også til dyr der tørster.

I en have med mange kanter er det hele tiden meget arbejde. Planter vil vokse ud hvor der er bar jord og frø kommer jo oppefra og vil vokse hvor det er muligt, f.eks. på vores sti.

Rundt om alle bede skal kanter holdes og vi har mange meter.

Vore frugttræer blev beskåret, det er et stort arbejde, men der bliver lys mellem grene og på æblerne. Nogle grene skal naturligvis blive siddende, så vi får frugt. Der er også podet på et æbletræ, med store frugter. Vore frugttræer har en vis alder, vi må forvente, at de skal skiftes ud. Et æbletræ er ramt af store svampe og det ene blommetræ er lidt sølle. Desværre mistede vi også det nye lokale æbletræ, Borre Kerneæble. Pærekvæden når også snart pensionsalderen.

Vore mange hundrede planter står normalt flot og bedene præsenterer sig. Om sommeren har vi haft travlt med gæster og det betyder at der spirer rigtig meget godt frem i bedene. I det kommende år vil vi forsøge at arbejde i haven også mandage, samtidig med at vi modtager gæster tirsdage i de 6 uger.

Vi udfører et stort arbejde med indsamling af frø, planteprodukter og produktion af potteplanter. Der er mange, som har glæde af vores tilbud, vi har planter og frø, som er meget svære at skaffe og de unikke produkter – lavet af planter – glæder mange gæster.

Vi kan næsten samle frø hele året, der høstes også meget til tørring og arbejdet med opgravning af småplanter er en fornøjelse.

Efter 9 år i Middelalderhaven er der meget som trænger til udskiftning, reparation. Træet i højbedene blev skiftet, et par af vore stolper ligeså. Grundet klimaændringer komme der meget nedbør, og vi så en søndag i juli, hvordan det løb ned i formidlingsterrassen. Det betyder at stien bliver skadet og da der stod vand i lang tid i efteråret måtte gulvet skiftes i skuret.

Foreningen arbejder for at bevare, registrere og formidle reliktpanterne, især på Møn og gerne i kommunen

Vi deltog i De vilde blomsters Dag, 32 deltagere i Stege.

Vore frø kommer langt omkring, vi præsenterer flotte poser og har over 150 forskellige frø i glas. Frøposer kan også sendes med post.

Vi formidler vore planter på omvisninger, og ved henvendelser fra historiske haver.

Flere medlemmer har registreret reliktpanter, og mange botanisk interesserede besøger Møn og omegn og deltager på den måde i de digitale baser.

Vores projekt over årene 2022-24 kom godt fra start, og i det kommende 3. år skal vi afslutte og gerne besøge nye steder.

Sommerturen til Knudshoved for at se et spændende naturområde, som har givet genlyd i hele landet.

Vi er nu med i et projekt, som skal bevare bestanden af Læge-Betonie. Vi lavede et nyt bed med 12 planter, som stammer fra Danmarks sidste bestand på Lolland. Der kom et skilt, lavet af Lolland kommune, det står de steder, hvor man har adopteret betonien.

Der kommer mere fokus på kirkegårde, måske kan det tydeliggøres hvor man har relikter her – sammen med graverne.

Foreningen arbejder for at udbrede kendskabet til historiske planter, historiske haveanlæg og tager initiativ til foredrag, ture, ekskursioner og omvisninger

Vi arrangerede 6 foredrag sammen med Stege kirke, stor succes og mange gæster. Det kommende år afholder vi dog ikke foredrag sammen.

Turen til projektet på Knudshoved Odde inspirerer måske til, at vi i år kan lave yderlige et par lokale ture.

I 2023 havde vi omvisning på tysk, måske kan det fortsætte.

Foreningen ønsker at fremme botaniske oplevelser og foreslå stiforløb i lokalområdet

Når en kirkegaard bliver grøn, så vil der være mange nye planter og måske specielle relikter på de arealer som pt. Ikke anvendes til gravsteder. Vi forsøger med god kontakt til kirkegårds-graverne, måske kan vi hjælpe med planter og ideer, som fremmer den grønne omstilling.

Mange søger råd om vilde planter til kedelige arealer, vi hjælper gerne med snak og måske planter eller frø.

Tidligere har vi talt om muligheden for en skov, hvor træer og buske med medicinsk potentiale kan vokse. Vi har nu allerede inspireret til denne udvikling 2 steder, Stege Bakker og på Nyord, hvor vi støtter deres ansøgning om midler.

Foreningen vil anvende de historiske planter, formidle recepter, metoder og produkter

En middelalderhave har mange planter, som har været anvendt og som fortsat kan anvendes. De blev jo medbragt hertil, da de skulle vokse i Klosterhaven eller Herregårdshaven.

Vi satte vore planter tematisk og de fleste temaer danner jo grundlag for, at vi laver produkter

Der blev lavet mange produkter i 2023, vi forsøger at holde priserne på et rimeligt niveau, vi har unikke produkter og det er vel rimeligt at haven tjener lidt.

Høst. Der skal høstes blade, blomster, frø og frugter for at vi kan lave vore flotte butiksvarer. Ofte må vi også høste i naturen eller i egen have for at have nok.

Lais sender mails angående høst.

Der kan høstes blade og blomster til urtete, snapseblandinger, creme og farvning. Sidste år startede vi med at samle frø af vilde planter, der blev lavet en ny frøpose med vejkbantblomster.

Jens Soelberg fik udgivet sin bog Lægemedelplanter, hans indsamlede materiale kan senere ses på udstillinger.

Arbejdet med plantefarvning og cremekogning kan fortsætte i år. Vi fik midler fra fonde og har nu udstyr klar. De 6 tirsdage kan byde på oplevelser for vores gæster, måske kan man se processerne, stille spørgsmål og evt. være lidt med. Vi forsøger med en aktivitet på alle 6 tirsdage til kommende sommer. Der er stor interesse i at lære om planternes muligheder og se hvordan vi griber det an. Flere omvisninger er planlagt og undervisning til kommende biopater kan måske arrangeres hos os.

Samarbejdet med Menighedsråd o.a.

Foreningen samarbejder med menighedsrådene, som står bag Morten Reenbergsgaard

Foreningen samarbejder med lokalsamfundet, kommunen, handelstandsforeningen, naboer, gerne med øvrige menighedsråd, Lokalrådet, museerne, turistorganisationen og foreningsliv

Vi er ambassadører i Møn Biosfære, vi har afholdt møde med koordinator og fortalt om vores have og forening. Vi fik støtte til vores projekt om at registrere alle reliktpanter i Vordingborg kommune.

På den årlige julebasar oplever vi, hvordan de mange biosfære-ambassadører mødes under en fælles paraply, og der er heldigvis tid til snak der.

Foreningens økonomi, budget og arbejdsplan

Foreningens økonomi hviler på kontingentindbetalinger, salg af planteprodukter, andre former for indtægter samt gaver og donationer. Vores økonomi er god, i nogle år har vi lagt beløb til side, de skal bruges til noget stort engang. Tak for al det I producerer og alt det I sælger.

Vi har henlagt: Henlægges 275.000

Det er rart at have et pænt beløb, måske vælger vi at købe haven eller bygge klubhus, der er dog ikke noget konkret.